

KERKBLAD

Jaargang 32 - nummer 10
vrijdag 16 mei 2025
editie Dokkum e.o.

G eandewei

Heb uw naaste lief

Was Paulus eigenwijs?

Protestantse
Kerk

...kennen uns anges
Irrtümer der Einheit der
regierung zu folgenden evang
1) "Ich bin der Weg und die W
zum Vater denn durch mich.
"Wahrlich, wahrlich ich sag
in den Schafstall, sondern
Dieb und ein Mörder. Ich ka
geht, der wird selig werden
Jesus Christus. wie
ist das ein Weg, der ena

De Barmer Thesen

Pelgrims van hoop

Column Jannie Shacholi

Wie is uw naaste?

“Heb uw naaste lief als uzelf” Marcus 12:31

U kent ze vast wel: films die zich afspelen in Amerika, met West-

terse en Afro-Amerikaanse acteurs in de hoofdrol. Laatst keek mijn man naar zo’n film. Ik keek even met hem mee. Hoewel ik in mijn leven talloze van dit soort films heb gezien, raakte deze me op een andere manier. Misschien komt dat omdat ik inmiddels in Afrika woon en getrouwd ben met een zwarte man.

De film speelde zich af in de jaren ’30 en liet op indringende wijze het contrast zien tussen witte en zwarte Amerikanen in die tijd. Witte mensen hadden status en macht, en verwachtten ook op die manier behandeld te worden. Zwarte mensen daarentegen werden gemeden, uitgesloten, vernederd. Het racisme was overal zichtbaar. Het raakte me diep, vooral omdat ik er nu met andere ogen naar kijk.

Mijn man vertelde dat hij vroeger regelmatig dit soort films keek. Ik vroeg hem hoe hij er nu naar kijkt. Zijn antwoord: “Het blijft lastig.” Door deze geschiedenis vond hij het vroeger moeilijk om met witte mensen om te gaan. Toch werkte hij vaak met hen samen. Hij zorgde er altijd voor dat hij met respect werd behandeld, liet zich niet kleineren. Dat zelfbewustzijn heeft hem geholpen om mensen met openheid en respect tegemoet te treden, ongeacht huidskleur.

Het deed me denken aan de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan. Een Joodse man wordt onderweg overvallen en blijft gewond achter. Twee religieuze leiders – mensen die God zouden moeten kennen – lopen voorbij. Maar dan komt er een Samaritaan langs, iemand van wie je het niet zou verwachten. Juist hij helpt de man. Jezus laat hiermee zien wat echte naastenliefde is. ‘Heb uw naaste lief als uzelf.’

Dat zet me aan het denken. Hoe doen wij dat als witte mensen in een land waar we tussen de zwarte mensen wonen? Soms hoor ik in lokale winkels: “Jij bent anders.” Als ik vraag wat ze bedoelen, krijg ik te horen: “Je bent vriendelijk, je gedraagt je als een van ons.” Dat raakt me. Voor mij bestaat er geen verschil, zie ik geen verschil en vaak heb ik niet eens in de gaten dat ik de enige witte persoon in een gezelschap ben. Is dat niet precies wat Jezus bedoelde? Mijn naaste liefhebben, gewoon als mens. En u, hoe doet u dat?

Jannie Shacholi - Dijkstra werkt voor
Operatie Mobilisatie in Zambia
www.jannieinmission.com

Meditatie Navolgen

‘Wat u ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doe dat; en de God van de vrede zal met u zijn.’ Filippenzen 4: 9, Herziene Statenvertaling *door Irene de Vries*

Paulus, de apostel, schrijft deze woorden aan de gemeente in Filippi in één van zijn brieven. Deze brief van vier hoofdstukken bevat prachtige bemoedigende woorden. Een gedeelte van de woorden uit hoofdstuk 4 heb ik nader onderzocht bij het voorbereiden van een uitvaart. En zoals vaker gebeurt, werd ik verrast door de krachtige zinnen die ik daarin tegenkwam. Zo ook de zin hierboven vermeld, als er gesproken wordt over de God van de vrede die met ons zal zijn.

Ik kan me nog herinneren van vroeger bij ons thuis, dat mijn vader vaker zei dat Paulus een eigenwijze man was. Dat is me altijd bijgebleven. En door meer studie in de Bijbel en dus ook in de brieven van Paulus, begrijp ik die uitspraak van mijn vader nu beter. Komt deze eigenschap ook niet vaker voor voorbeeldfiguren en leiders zoals Paulus? Er werd vast naar hem opgekeken, zoals ook wel gebeurt bij charismatische leiders in deze tijd. En er is veel naar zijn preken geluisterd. Er wordt in de tekst gesproken over “wat u in mij gezien hebt”. En ik vermoed dat Paulus hoopte dat de gemeente in Filippi Christus in hem zien kon. Hij zegt in de brief aan de Galaten: “niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij”. (2: 20)

Wat navolgen betekent

Paulus was navolger van Christus en wilde daar zoveel mogelijk van uitdelen. Hij wilde zichtbaar maken wat dat navolgen betekent

in je handel en wandel. Het ging niet om Paulus, het ging om Jezus. De gekruisigde en opgestane Heer, de Zoon van God. Deze Jezus heeft hem diep in zijn hart geraakt en aanzet om in beweging te komen.

Wij kunnen in dit leven niet allemaal een Paulus, een charismatische leider zijn. We kunnen echter wel ons talent inzetten. Boven genoemd vers start met ons te wijzen op wat we geleerd en ontvangen hebben. Er is nog zoveel te leren uit de Bijbel, Gods Woord. Hoeveel tijd maken we daarvoor in ons vaak drukke bestaan? Het bezoeken van of digitaal kijken naar de zondagse eredienst helpt om telkens weer uitleg te ontvangen. Deelnemen aan een gespreks- of groepsgroep kan verdieping brengen in je geloof. Openstaan om te ontvangen is een keuze en vraagt van ons goed te luisteren.

Innerlijke rust

We leven in de tijd tussen Pasen en Pinksteren. We vieren straks dat God zijn heilige Geest gaf. Die Geest die ons die vrede van God wil laten ervaren. Het is een vrucht van het geloof en geeft een grote innerlijke rust. God wil die vrede in onze ziel doen dalen. Het is een rijke gave, verstandelijk niet door ons te peilen. Deze vrede wil onze bezorgde gedachten het zwijgen opleggen. Deze vrede van God wens ik ons allen toe.

*Irene de Vries is pastor in protestantse
wijkgemeente De Fontein in Leeuwarden*

Leesrooster

Week 21, 18 t/m 24 mei

zondag	Psalm 71
maandag	Johannes 8,1-11
dinsdag	Johannes 8,12-24
woensdag	Johannes 8,25-36
donderdag	Johannes 8,37-47
vrijdag	Johannes 8,48-59
zaterdag	Johannes 9,1-12

Week 22, 25 t/m 31 mei

zondag	Johannes 9,13-23
maandag	Johannes 9,24-41
dinsdag	Psalm 56
woensdag	Psalm 110
donderdag	Lucas 24,36-53
vrijdag	Psalm 108
zaterdag	Handelingen 17,1-15

Persoonlijk

Pelgrims van Hoop

Pelgrims van Hoop, zo luidt het thema van het Jubeljaar dat de Rooms Katholieke Kerk dit jaar wereldwijd viert. Een hoopvol thema in tijden van onrust.

door Jolanda Tuma

Tegenwoordig is pelgrimeren populairder dan ooit. Veel mensen maken kortere of langere wandelingen, soms alleen, soms met anderen, in de stilte, in de natuur, een routebeschrijving op zak en bijna altijd een meditatieve tekst in de rugzak.

*Zomaar te gaan met een stok je in je hand
zonder te weten wat je zult eten,
zomaar te gaan met een stok in je hand,
eindeloos ver is het beloofde land.*

Hannah Lam

Pelgrimeren is niet alleen letterlijk op pad gaan, maar ook figuurlijk. Zelfs zonder een stap naar buiten te zetten zou je je levensweg ook kunnen opvatten als een pelgrimage, als een weg door het leven waarvan je niet weet wat die zal brengen. Waar je let op de tekens onderweg, de mensen die je een bepaalde kant op sturen en waar je je soms kunt laven aan de bronnen van inspiratie die je onderweg zomaar tegenkomt.

Uitzonderlijke betekenis

In feite zijn we allemaal pelgrims in het leven. En soms tref je pelgrims die bekend zijn geworden door de uitzonderlijke betekenis die zij hebben voor grote groepen mensen. Je zou ze Pelgrims van Hoop kunnen noemen, mensen die je tegenkomt en met wie je soms een eindje op weg kan gaan. Het zijn mensen die je kunnen inspireren om je eigen pelgrims-weg door het leven te gaan.

Het moet in mijn tienerjaren zijn geweest dat ik voor het eerst bewust kennis maakte met een Pelgrim van Hoop. Ik herinner me nog een boek uit de bibliotheek, in vierkante letters getypt, waarin ik las over het leven van Mahatma Gandhi. Ik probeerde te vatten wie hij was, wat zijn religie was, in wat voor wereld hij had geleefd, welke machten en krachten er in die tijd speelden en wat hem ertoe bracht de weg te gaan die hij ging. Het was fascinerend om te ontdekken hoe hij op zo eenvoudige wijze zoveel in beweging had gezet en mensen had geïnspireerd.

Een paar jaar later, aan het begin van mijn studietijd, bleken Pelgrims van Hoop niet alleen iets uit het verleden te zijn maar uiterst actueel. Het was 1990 en ik zag live op televisie hoe Nelson Mandela werd vrijgelaten en de eerste zwarte president van Zuid-Afrika werd. We zagen hoe de hoop opbloeiende en de toekomst voor Zuid Afrika definitief van kleur leek te zijn veranderd.

Aan het eind van mijn studietijd leerde ik weer iemand anders kennen. Het was de Zweedse VN-diplomaat Dag Hammarskjöld. In eerste instantie ontdekte ik zijn spirituele

dagboek *Merkstenen*, in tweede instantie leerde ik hem kennen in zijn rol als secretaris-generaal van de Verenigde Naties en daarmee als dienaar voor de wereldvrede.

In de loop van de jaren groeide mijn 'kennis(sen)kring' en verzamelde ik steeds meer Pelgrims van Hoop die richting gaven aan mijn eigen pelgrims-weg door het leven. Ik denk aan Titus Brandsma, Dorothee Sölle, Hildegard von Bingen, Meister Eckhart, Dietrich Bonhoeffer, Hannah Arendt, Aleksey Navalny. Mensen uit allerlei tradities, uit heel uiteenlopende tijden. Maar allemaal delen ze een gedrevenheid, een passie om een weg te gaan van Gerechtigheid en Vrede, een weg waarvan men niet weet waar die hen zal brengen maar die moet worden gegaan omdat blijven niet meer kon.

Zichzelf opofferen

Veel Pelgrims van Hoop gingen hun weg van Gerechtigheid en Vrede zonder te weten waar die zou eindigen. En hoewel men zich er van bewust was dat hun weg uiteindelijk voor hen zelf doodlopend zou kunnen zijn, weerhield dat hen niet om te blijven gaan voor dat wat groter is dan zichzelf. Wat is dat toch, wat

maakt dat mensen zichzelf opofferen voor een grotere zaak? Het is blijkbaar zoveel waard dat men vast blijft houden aan iets wat meer waarde heeft dan zelfs het eigen leven.

Het is mei, we leven in de Paastijd. We volgden in de veertigdagentijd Jezus van Nazareth, die zijn pelgrimage van hoop tot het einde toe bewandelde. Na zijn dood kwam een beweging op gang van mensen die opstonden en zijn woorden leefden en die op hun beurt, de eeuwen door, tot op vandaag mensen inspireerden om op te staan om samen met hem op weg te gaan. Het is wonderlijk hoopgevend dat die stoet van mensen, die 'als een lichtend vuur tegen de zwartste hemel staat aangeschreven', altijd zal blijven gaan en steeds weer nieuwe pelgrims onderweg op zal pikken en inspireren.

Pelgrims van hoop, ze zijn van alle tijden en alle plaatsen. Iedereen wordt uitgenodigd een eindje mee te gaan, en die woorden 'Gerechtigheid en Vrede' vorm te geven in het eigen leven en in de wereld waarin we leven.

*Jolanda Tuma uit Winsum (Gr) is vrijgevestigd
geestelijk verzorger en een vaste medewerker
van Geandewei*

Standbeeld van Mahatma Gandhi in India

Byldspraak - Willem Wilstra

Ierdrykskunde

Atlassen en ierdrykskundige kaarten hawwe altyd myn hobby west. Faaks hat dit der mei ta laat, dat ik in seefeartkundige oplieding ta stjoerman folge haw.

Twa linen op 'e ierdbol spylje in grutte rol. Tusken de poalen, fan Noard nei Súd, de nulmeridiaan. Oan de oare kant fan de wrâld neame se it de datumgrins. En dan op 'e midden fan de ierde, de evennachtsline (evenaar), de skieding fan it noardlike en súdlike part fan de ierde.

Fan ferskate kanten bin ik der op see wol oerhinne kaam, mar fysyk haw ik it nea fernaam. Oan board lei de seekaart iepen en bleat op 'e tafel mei ús posysje en ferskate meterkes joegen it ek wol oan. It bin earder de passazjes fan de meridianen op lân dy't my bybleaun binne. Twa fan dy foarfallen wol ik jimme sketse.

Freonen wenje yn Spanje en as wy in autotoerke yn 'e omkriten meitsje komme wy oer de nulmeridiaan by Denia. Dy line (oan ús kant) rint dus fan de Noardpoal nei de Súdpoal.

Doe't ik noch farensman wie, ha wy in skoft op Londen fard. Us lisplak wie altyd oan deselde kaai, Greenwich Wharf. Lit dêr deunby no it Royal Observatorium stean, dêr't de nulmeridiaan oanjûn wurdt. De GMT-tiid (Greenwich Mean Time) is basearre op de deistige tiid fan de trochgong fan de sinne op dit plak. As wy dêr in wykein leine wie ús kuierke nei it moaie park dêr't de gebouwen yn stean. En by de wetterkant fan de Theems lâns mei it museumskip, de teeklipper Cutty Sark.

Wy yn Fryslân wenje dus oan 'e eastkant. Wierum leit op 6 graden.

Liet 969:1

Yn Kristus is gjin west of east,
yn Him gjin noard of súd,
mar 't is ien mienskip troch syn Geast
dy't hiel de wrâld omslút.

Lês perfoarst ek de fersen 2, 3 en 4!

De theologische verklaringen van Barmen (1) 'De kerk kent maar één waarheid'

Een gemeentelid vroeg: doen we als gemeente ook nog iets aan de oorlog? Wat hij bedoelde was: schenken we ook aandacht aan de slachtoffers die er in onze omgeving zijn gevallen? Of aan de inwoners van ons dorp die verzet pleegden tegen de nationaal-socialisten, die vluchtelingen (waaronder joden) hebben geholpen of voedsel hebben verspreid? Maar ik dacht zelf even aan wat anders: wat heeft de kerk voor bagage bij zich om verzet te plegen?

door Pieter Knijff

De Protestantse Kerk kent *De thesen van Barmen*. Een belijdenisgeschrift in zes delen, waarin ze haar leden oproept om Jezus trouw te blijven en niet mee te gaan in verwerpelijke theorieën. En dat is in onze tijd hoogst actueel. Ik bespreek de thesen (verklaringen) in een korte serie. Vandaag deel 1.

Context van toen

Duitsland 1933: Adolf Hitler wordt bondskanselier. Veel christenen hebben of niet gestemd, of op de partij van Hitler. De reden was de onvrede over de Weimarrepubliek (de democratische staatsvorm van Duitsland tussen 1918 en 1933), waar de kerk en het geloof er armoedig afkwamen. Eigenlijk was er geen ruimte meer voor. Hitler wilde de kerk weer terug in het hart van de samenleving, had hij gezegd. Velen zagen de partij van Hitler dan ook als een christelijke partij, die de oude waarden van kerk en staat weer wilde herstellen.

Als Hitler eenmaal aan de macht is zet hij zich niet af tegen de kerk. Maar volgelingen van hem - nationaalsocialisten - gaan de kerk van binnenuit hervormen. Als er een nieuwe synode moet worden gekozen proberen de nationaalsocialisten vooral de wat minder betrokken leden van de kerk te mobiliseren, om op kandidaat-synodeleden te stemmen die de nazi's goed gezind zijn. Zo ontstaat de beweging "Duitse christenen", die de beginsele van het nationaalsocialisme binnen de kerk wil introduceren.

Een groep christenen binnen de kerk is het daar niet mee eens. Zij organiseren zelf een synode, die gehouden wordt in de kerk van Wuppertal-Barmen tussen 29 en 31 mei van het jaar 1934. Ze schrijven zes verklaringen, waarin ze duidelijk maken dat niet het politiek program van de nationaalsocialisten leidend kan zijn, maar alleen de Bijbel. En het is ook niet 'Heil Hitler'; alle respect en gezag komen God toe.

De verklaringen gingen de wereld in als *De thesen van Barmen* en zijn in 2004 ook deel geworden van de belijdenisgeschriften van de Protestantse kerk. Deze keer behandelen we de eerste verklaring. Iedere verklaring begint met een Bijbeltekst, dan een kort standpunt en vervolgens een verwerping van de valse leer

These 1: De kerk kent maar één waarheid

Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij.' (Johannes 14:6)

De Barner Zeitung kwam in mei 1934 met een extra uitgave over de Bekenntnis-Synode. De oplage werd al snel in beslag genomen. De foto is van een heruitgave uit 1984

'Waarachtig, ik verzeker u: wie de schaapskooi niet binnengaat door de deur maar ergens anders naar binnen klimt, is een dief of een rover.' (...) 'Ik ben de deur: wanneer iemand door mij binnenkomt zal hij gered worden; (...) (Johannes 10:1 en 10:9a) Jezus Christus, zoals over hem in de Heilige Schrift wordt getuigd, is het ene Woord van God waarnaar wij moeten luisteren, en dat wij in leven en sterven moeten vertrouwen en gehoorzamen hebben.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk buiten en naast dit ene Woord van God andere gebeurtenissen, machten, gestalten en waarheden als Gods openbaring mag en moet aanvaarden.

Context van nu

Het is niet heel moeilijk om vandaag voorbeelden te bedenken waar kerk en staat elkaar ge-

bruiken. Ik denk aan Poetin die de Russisch-Orthodoxe kerk gebruikt om zijn macht uit te voeren. Vooral de Patriarch van Moskou, Kirill, speelt daarin een bedenkelijke rol. Maar ook in Amerika zoekt president Trump graag de steun van de conservatieven in de behoudende kerken en steunen ze elkaar in politieke standpunten.

Het roept bij ons de vraag op: hoe blijf je nu God trouw en de Bijbel gehoorzaam als het gaat om politiek? Kies je voor het eigen belang of dat wat het beste bij je past, of blijf je toch gehoorzaam aan het Woord?

De volgende keer meer in deel 2.

Pieter Knijff is pastoraal werker in de Gereformeerde kerk van Broeksterwâld

'Teleurgesteld in God' (2) Leiding brengt ook onvrijheid

'Welkom Thuis' thema voor Pinksterfeest 316 van 6 tot 9 juni

Pinksterfeest 316 in Wijnjewoude, dit jaar van 6 tot 9 juni, heeft als thema meegekregen: 'Welkom Thuis!' Uitgangspunt is het verhaal uit Lucas 15. De zoon, die er op uit gaat met de erfenis van zijn

Vader en die erdoor jaagt. Als hij dan niet meer weet waar hij het zoeken moet denkt hij terug aan thuis. De vader staat liefdevol en bewogen op de uitkijk en de zoon krijgt een koninklijke feestelijke ontvangst. Pinksterfeest316 heeft afwisselende programma's voor volwassenen, tieners, jongeren en kinderen. Een overzicht staat op pinksterfeest316.nl. Het festival is gratis toegankelijk, een plekje op de camping kost wel geld en is te reserveren via pinksterfeest316.nl/kamperen-4/

Gezinsfestival in Damwâld van KerkOverstag op 14 juni

Op 14 juni houdt KerkOverstag van 10.00 tot 16.00 uur een Gezinsfestival in de feesttent in Damwâld. Op de dag voor ouders met kinderen tot dertien jaar

staan allerlei activiteiten voor het hele gezin op het programma. Naast christelijk kindertheater, zingen en een picknickfeest gaat het onder meer om een stormbaanestafette, quadrijden, ponyrijden en reuzenvoetbal-darts. Meedoen kost 25 euro per gezin, aanmelden via kerkoverstag.nl/gezinsfestival/

Oecumenisch Liedfestival in teken van Sytze de Vries 80

De bekende theoloog en lieddichter Sytze de Vries hoopt op 15 augustus tachtig jaar te worden. Dat wordt gevierd op het dertiende Oecumenisch Liedfestival op 15 juni van

14.00 tot 17.00 uur in de Domkerk in Utrecht. Alles is deze middag gericht op het samen zingen van oudere en nieuwe liederen van De Vries. Tussendoor zal hij gedichten voorlezen. Ook presenteert hij een nieuwe bundel: *Tegen het donker, laten we zingen*. Columnist, musicus en psychiater Ester van Fenema vertelt over wat muziek met ons brein doet. De muzikale medewerking komt van het Vocaal Theologen Ensemble o.l.v. Hanna Rijken. Aanmelden: stuur een naar info@liedfestival.nl en maak 20 euro over naar Stichting De Vertaalslag: NL 32 INGB 000 48 61 278, o.v.v. XIII OLF

In zijn boek 'Teleurgesteld in God' gaat de schrijver Philip Yancey verder in op de rol van God als Vader. 'Niemand kon God beschuldigen van terughoudendheid in Zijn bemoeienissen in die begintijd', schrijft hij over de periode na de zondeval. Hij bleef betrokken bij alles rond Adam en zijn nageslacht.

door Nelleke Berntsen

Maar met de aarde en het mensenras ging het daarna snel bergafwaarts. God moest dit alles vernietigen om Zijn uiteindelijke heilsplan tot uitvoer te laten komen. 'Een schone lei, een nieuw verbond, met het nageslacht van Noach', schrijft Yancey. En dan begint het verhaal met Abraham.

'Abraham is het eerste voorbeeld in de bijbel van iemand die ernstig teleurgesteld raakte in God.' Want toen Abraham al 99 jaar oud was, was de Gods belofte aan hem en Sara over een groot nageslacht, nog steeds niet vervuld. Abraham leerde geloven toen hij eindelijk de langverwachte zoon met Sara mocht ontvangen. Ook daarna waren er nog genoeg moeilijkheden en teleurstellingen, maar het geloof van Abraham staat model voor godsvertrouwen. Paulus schrijft er zelfs over in zijn Romeinenbrief, dat dat hem tot gerechtigheid is gerekend. En inderdaad komt het grote nageslacht en dat gebeurt voornamelijk in de tijd in Egypte. In ongeveer vier eeuwen groeit het nageslacht van Abraham uit tot een groot volk. En op Gods tijd bevrijdt Hij hen met grote kracht en wonderen uit de slavernij.

Dan volgt de in deel 1 beschreven periode, waarbij God heel duidelijk Zijn volk in alles leidt en hen van uur tot uur de weg wijst. Maar 'hoe dichterbij God Zijn volk naderde, hoe verder ze zich, vreemd genoeg, van Hem verwijderd voelden', constateert Yancey. Het zichtbare handelen van God en Zijn duidelijke leiding bracht kennelijk ook een (gevoel van) grote onvrijheid met zich mee. En dat leidde dan weer tot rebellie en ongeloof. Yancey haalt de zin van Jesaja aan: 'wie van ons kan verkeren bij een vertrend vuur?' en stelt, dat we misschien beter dankbaar kunnen zijn dat God zich verbergt, in plaats van daarover teleurgesteld te zijn.

Alles verspeeld

Als God Zijn volk dan uiteindelijk het beloofde land heeft gegeven, mogen David en Salomo zorgen voor een ongekende bloei in Israël. Rijkdom, wijsheid, een schitterende stad en een ongelooflijk mooie tempel, vrede en heerlijke beloften. Maar... tegen het einde van zijn regering heeft Salomo bijna alles verspeeld. Want langzamerhand verschoof Salomo's vertrouwen van zijn geestelijke bezittingen naar zijn materiële bezittingen. Yancey haalt in dit verband de uitspraak aan van Oscar Wilde: 'Er zijn maar twee tragedies in deze wereld. De ene is niet te krijgen wat je graag wilt, de andere is het wel te krijgen!' Salomo kreeg wat hij maar wilde en God wendde zich langzaam af...

Wat volgt is een periode waarin God voornamelijk nog spreekt door Zijn profeten. Soms

gaat dit gepaard met grote wonderen en tekenen, zoals ten tijde van Elia en Elisa. Maar het heeft op de lange termijn ook geen echt effect op de Israëlieten. Koning Achab, die het allemaal met zijn eigen ogen heeft gezien, staat te boek als de slechtste koning van Israël, schrijft Yancey erover.

Bewogener dan wie ook geven de profeten uiting aan de gevoelens van teleurstelling met God, schrijft hij. Maar ook gaven juist de profeten woorden aan de teleurstelling bij God zelf. In al Israëls benauwdheden was God zelf benauwd, zegt Jesaja. God had zijn gezicht dan wel verborgen, maar het was een be-traand gezicht. 'Wat heb ik verkeerd gedaan?' horen we Hem zeggen, verdrietig, geschrokken en vertoornd. De profeet Hosea krijgt de opdracht om in zijn relatie met een hoer te laten zien hoe deze situatie voor God is. Steeds weer moet Hosea haar vergeven en het opnieuw met haar proberen. Het is het dilemma van een almachtige God die liefheeft en daarbij ruimte gemaakt heeft voor vrijheid.

Sprookje

Hierna gaat Yancey in op het thema van het sprookje. Hij haalt de grote schrijver George MacDonald aan, die met zijn zoon spreekt over het einde der tijden. De zoon verzucht, dat het allemaal te mooi lijkt om waar te zijn. MacDonald zegt dan: 'Nee, het is allemaal zo mooi, dat het wel waar móet zijn.' Die zienswijze zien we ook bij de grote schrijver C.S. Lewis trouwens. Dat is logisch, want hij is een groot bewonderaar van George MacDonald.

Lewis zelf heeft ook lang geworsteld met het feit dat zoveel sprookjes overeenkomsten hebben met de bijbelse verhalen. Hij vertelt daarover dat hij op een avond tot de ontdekking kwam, dat dit geen toeval is. Want de mens is door God geschapen voor zoiets als een sprookje! Hij verlangt niet voor niets naar alles wat goed is, heel, en in harmonie. Zo heeft God alles bedoeld! De sprookjes die in de gedachten van de volken leven zijn eigenlijk restanten van een soort 'weten' hiervan. Elk volk heeft een eigen invulling gegeven aan deze door God in het hart gegeven verlangens. En bij dit alles is daar steeds weer de belofte dat het aan het eind echt allemaal goed zal komen. De teleurstelling zal niet het laatste woord hebben. Dat komen we ook steeds weer tegen in de boodschappen van de profeten. Ik hoop daar de volgende keer verder op in te gaan.

Nelleke Berntsen uit Leeuwarden is gepensioneerd docente godsdienst en redactielid van Geandewei

Jaarverslag CBB 752 boeken in 2024

De Christelijke Bibliotheek voor Blinden en slechthzienden (CBB) heeft in 2024 752 boeken geleverd aan de Bibliotheek Passend Lezen, die inmiddels een collectie heeft van ruim 100.000 titels. In de studio's in Ermelo en Sneek is door meer dan tweehonderd inlezers ruim zeventuizend uur aan audio gepresenteerd, waarvan 185 uur in het Fries.

Dat staat in het jaarsverslag van de organisatie, die als doel heeft dat mensen met een leesbeperking kunnen deelnemen aan kerk en maatschappij. Het gaat dan om blinden en slechthzienden maar bijvoorbeeld ook mensen met (vergevoerde) Parkinson, MS, dyslexie enzovoort. Lectuur en informatie wordt omgezet in braille, grootletter, audio en digitale tekst. In de loop van 2024 is de zeer eenvoudig bedienbare Basis Audio Speler (BAS) op de markt gebracht. Dit bleek een succes.

Productie passende leesvormen

De CBB vormt samen met de stichting Dedicon en de Bibliotheek Passend Lezen (BPL) de keten Aangepast Lezen. Dedicon (vooral on-

derwijs) en de CBB zetten lectuur om naar passende leesvormen, waaronder audio. BPL leent de lectuur uit. De keten wordt gesubsidieerd door de Koninklijke Bibliotheek. In ruim honderd jaar heeft de CBB zich ontwikkeld van een bibliotheek naar een productiebedrijf. Er is nog wel een eigen collectie (Leesbutler) met Bijbels en andere christelijke lectuur.

De productie in 2024 omvat ruim drie miljoen braillepagina's, 700.000 pagina's grootletter en twintig miljoen woorden digitaal. Met een omzet van 2,5 miljoen euro. In dit bedrag is bijna 300.000 euro aan werk voor derden opgenomen. Denk dan het omzetten van informatie van ziekenhuizen, musea, tentoonstellingen en dergelijke. De CBB werkt aan een uitbreiding van themakisten voor het onderwijs en een speltheek.

Inzet van vrijwilligers

Al dit werk wordt gedaan door ruim 260 vrijwilligers, ondersteund door 31 medewerkers (24 fte). Onder deze vrijwilligers zijn twaalf consultants, die de taak hebben de algemene voorlichting te geven, ook bij mensen thuis, en de Basis Audio Speler te installeren. Voor Fryslân (en waarnemend in Groningen en Drenthe) is deze consultant Pieter Kooistra, te bereiken via (058) 288 0038 en p.kooistra31@upcmail.nl.

Mannenkoor Pro Rege Dokkum Presentatie cd op 18 mei

In 2025 viert het Christelijk Mannenkoor Pro Rege uit Dokkum zijn zestigjarig bestaan. Ter gelegenheid hiervan presenteert het koor op zondag 18 mei de jubileum-cd 'I Love You Lord' tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Michaëlkerk in Anjum. De presentatie begint om 16.00 uur en de toegang is gratis.

Pro Rege, dat in 1965 begon als lokaal initiatief, is in zes decennia uitgegroeid tot een koor van ongeveer tachtig leden uit Dokkum en omstreken.

Onder leiding van dirigent Jan Hibma brengt het koor een zorgvuldig samengestelde selectie van geestelijke liederen, klassieke koorwerken en eigentijdse composities, uitgevoerd in de geest van het koor: zingend tot eer van God – Pro Rege.

Tijdens het concert wordt de nieuwe cd gepresenteerd, die ook verkrijgbaar is op USB-stick. De muzikale begeleiding is in handen van organist Anja Heikamp-Kommiere, pianist Ronald Postema en bariton Ben Brunt. De presentatie van de middag wordt verzorgd door Reina Hibma.

Met deze jubileumuitgave kijkt Pro Rege dankbaar terug op zestig jaar trouw en toewijding, én blikst het vooruit naar een toekomst waarin het koor zingend, dienend en gelovend verder wil gaan.

Diversen

Taizé – viering op zondag 18 mei in Sint Vituskerk Wetsens

Op zondag 18 mei is er om 15.30 uur een Taizé –viering in de Sint Vituskerk te Wetsens. Het is zondag 'Cantate', dus de gelegenheid om daaraan zingend en spelend gestalte te geven. Het sfeervolle kerkje biedt ruimte aan de muziek die ontstaan is in Taizé, een geloofsgemeenschap in Frankrijk. Een collage van tekst en muziek die verrassend actueel zijn in het huidige tijdsgewricht. Met elkaar zingen en luisteren, stil worden en een kaars aansteken. Een ieder met eigen gedachten. De muziek en het lezen van teksten wordt verzorgd door leden van de plaatselijke commissie van de Stichting Alde Fryske Tsjerken.

Douwe Visser volgt voorzitter Groeneveld op bij Tsjerkepaad

Douwe Visser uit Harlingen is de nieuwe voorzitter van stichting Tsjerkepaad. Hij volgt Gerrit Groeneveld uit Bolsward op, die ruim twintig jaar de voorman was van de jaarlijkse zomerse openstelling van Friese kerken. Visser is net als Gerrit Groeneveld emeritus-predikant van de Protestantse Kerk in Nederland. Hij was dominee in Schoondijke (Zeeuws-Vlaanderen), Stiens, Sint Jacobiparochie, Sexbierum en Franeker maar werkte het grootste deel van zijn carrière in het buitenland, als zendeling in Zambia en in het internationaal kerkelijk werk voor het Oecumenisch Centrum in Genève. Hij woont tegenwoordig met zijn echtgenote Antoinette in Harlingen.

Inspiratieavond over roeping en geld op 17 juni in Damwâld

KerkOverstag houdt een inspiratieavond voor kerkenraadsleden en kerkrentmeesters op dinsdagavond 17 juni vanaf 19.30 in de festivaltent aan Singel 22 in Damwâld. Sprekers zijn ds. Orlando Bottenbley over het thema 'De roeping van de kerk; waarom bestaat de kerk en hoe kunnen we verder?', oud-kerkrentmeester en financieel deskundige Geert Benedictus over 'Middelen eerst of visie eerst?' en Gerlof Wiersma, directeur van KerkOverstag. Hij deelt tips en ideeën om de hoeveelheid 'levend geld' binnen de kerk te laten groeien. Aanmelden: kerkoverstag.nl/inspiratieavond.

VOLGENDE KEER in Geraardewei

Skipper Louw Vanger

Laten we de Noveen-kaars
ontsteken

Hemelvaart: De Heer regeert

